

Albanija, po dolgem in počez

Albanija ima naravne lepote, bogato zgodovino, dobro hrano in zdrave cene. Kampiranja na divje ne poznajo. Prevožene poti sem razdelil na trase, katere bom posamično opisoval. Zaradi tega bo bodočim potepuhom lažje načrtovati lastne trase, ki bodo prilagojene zmožnosti vozila in lastnemu navdihu. V potopis bom strnil dva zaporedna obiska Albanije, kar skupaj znaša slaba dva meseca. Pisal bom v množini, ker so se mi na nekaterih turah pridružili še prijatelji. Zaporedje opisa bo po sistemu: Relacija s kilometri, opis trase, spanje s parkingi ter naravne znamenitosti in kultura.

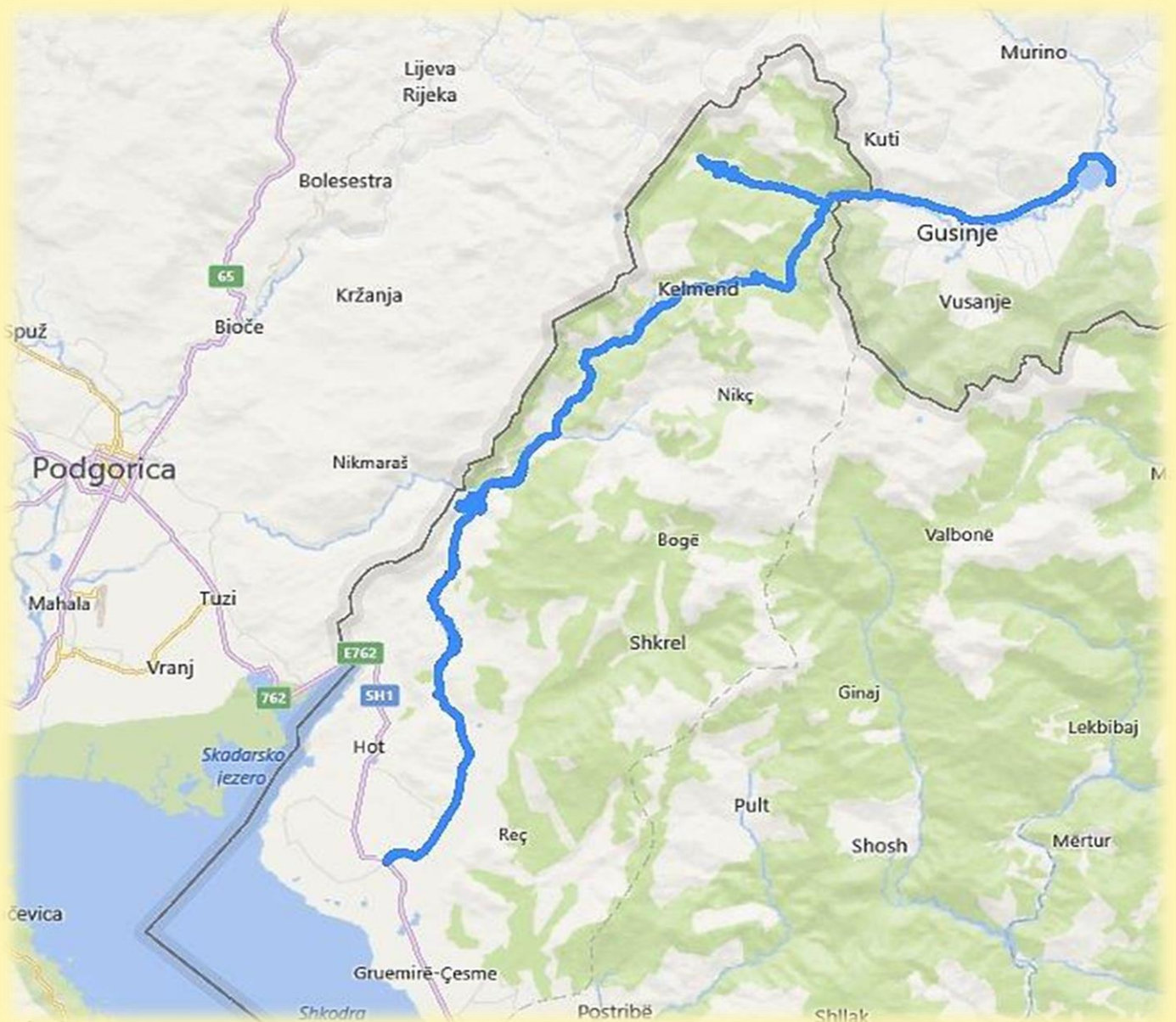
Albanija je pričela intenzivno asfaltirati tudi gorske ceste in kdor želi doživeti albanske alpe z nekoliko adrenalina in brez komercialnega turizma, mora pohiteti. Za leto 2018 je albanska vlada namenila 42% več sredstev za gradnjo novih 18 infrastrukturnih projektov. Albanija zavzema 28.748 km² in ima preko 3.000.000 prebivalcev.

Verska pripadnost:

58,79 % muslimanov, od tega 2,09 % beктаši, 16,92 % je kristjanov, od tega 10,03 % rimokatolikov, 6,75 % albanskih pravoslavcev in 0,14 % protestantov / evangeličanov; 13,79 % prebivalcev se ni opredelilo po verski pripadnosti, 5,49 % je vernikov, ki se ne prištevajo nobeni verski skupnosti in 2,5 % je ateistov. Albance so v muslimansko vero prisilili Turki z visokimi davki za kristjane ter fevdalno-vojaškim sistemom, ki je dodeljeval posestva zvestim vojaškim vodjem.

Trasa 1

Koplik – Vermosh – Velipoje – Vermosh - Plav (105 km)

Cesta povezuje Črno goro z Albanijo. Nekoč težko prevozna pot je bila mogoča samo s terenskimi vozili, danes pa sta asfaltirani tako dolina kot prelaz. Odlična panoramska cesta je atraktivna tudi za motoriste. Na samem prehodu je kakšen kilometer makedama, vendar prevozen za vsa vozila.

Dvomljiv je tudi most, tik pred Črno goro, a čezenj vozijo tudi kamioni. Med krajem Vermosh in Velipoje pelje sled po produ izsušene reke do konca doline. Tu se pot konča in klasičnim avtodomom odsvetujem ta 7 km dolg odsek.

Mi smo za prvi del trase izbrali bližnjico od Kopluka preko ozkih makedamskih vasic; Zagore, Goraj, Bratos in se priključil na asfaltirano cesto malce pred krajem Rrapsh. Klasičnim avtodomom svetujem asfaltirano traso in se za Vermosh odcepijo v kraju Hani Hohit, približno kilometer pred mejnim preходом Božaj. Lepa dolina, ki se počasi dviga in preide v panoramske srpentine. Nad srpentinami je panoramska terasa s stekleno ograjo. Od tu naprej se cesta vije ves čas ob reki.

Pred vasjo Tamare je prijetno makedamsko počivališče z info turistično tablo. Možno spanje in kopanje na bližnji rečni plaži.

Vasica Tamare preseneti s popolnoma novo gradnjo v starem kamnitem slogu. Tu je pošta, TIC, prodajalna in restavracija. Nekaj kilometrov naprej v kraju Selce je velik kanjon Kelmendija, visoki slapovi, številne jame za raziskovanje, zanimive planinske poti, čudovite pokrajina za fotografiranje, zgodovinske znamenitosti, hiše s posebno arhitekturo, posebne obrti iz usnja, lesa in kamna. Dostopnih poti do same reke skoraj ni, smo pa videli nekaj sorodnih duš parkiranih na produ tik ob reki. Pri vzponu na prelaz iz hriba teče vroča voda a zaradi njene visoke temperature nisem bil prepričan o njeni neoporečnosti. Prespali smo na produ stičišča dveh rek, ki se skupaj združita v kanjon Bashkimit. Pod ostanki starega mostu je globok tolmun za kopanje.

Tamare

42.415363, 19.503470 - Panorama nad srpentinami

42.453736, 19.556903 - Možno spanje in kopanje na bližnji rečni plaži.

42.583138, 19.745567 - Spanje na produ stičišča dveh rek v kraju Bashkimit

Cesta proti prelazu

Vermosh

Vermosh - Mini market

Na koncu soteske v vasi Velipoje

Suha struga reke med vasjo Velipoje in Vermosh

Spanje in kopanje na stičišču dveh rek v kraju Bashkimit

Most v kraju Bashkimit blizu državne meje s Črno goro

Jezero Plav (Črna gora)

Trasa 2

Koplik – Theth - Nderlysaj - Lotaj - Lë i Keq – Prekal – Dristh – Shkoder (139 km)

Najlepša trasa po hribovju albanskih Alp. Od Koplika do vrha prelaza q. e T'thores (1680 m) je 40 km asfaltirane ceste. Do tu lahko pripelje vsak srednje velik avtodom. Spust od prelaza do vasice Theth, pa je primeren za vozila 4x4. Lahko tudi dvignjen van s pogonom na zadnja kolesa in robustnimi gumami.

Ta odsek je v programu asfaltiranja za leto 2018. Od vasi Theth do Nderlysaj je ozek makadam s kanjonom na levem boku in je srečevanje skoraj nemogoče. Od vasi Nderlysaj naprej lokalnega prometa ni več. Cesta skorajda ni več cesta in domačini jo uporabljajo samo peš ali z osli. Cesta je na seznamu nevarnih cest zato tudi nekaj več fotografij same ceste. Na nekaterih odsekih, nizka z grmičevjem zaraščena drevesa, predstavljajo oviro po višini in širini. Pred vasico Lotaj je treba biti še posebej previden saj električno omrežje prečka cesto na višini približno 2.6 m. Najnižjo žico smo dvignili s posušeno palico. Cesta nima ograj in na določenih odsekih so globoki prepadi. Na tej relaciji je možno srečati samo off road turiste z lastnimi ali najetimi vozili. Sama terenska vozila nimajo večjih problemov pri premagovanju ovir. Polno obremenjeno vozilo z bivalnikom potrebuje ojačano vzmetenje podvozja, močnejše terenske gume in preudarnost voznika.

Na prelazu pred spustom v dolino Theth je gostišče z izredno lepo panoramo alpskih vrhov. Tu smo tudi prespali. Za spanje mimoidočih popotnikov so naredili nove majhne lesene hišice z ležišči. Odličen prostor za spanje motoristov in popotnikov z nahrbtniki.

Sam spust v dolino spominja na spust s Predela v Bovec, le da je tu makadam in bolj oteženo srečevanje. Za razliko od naših narodnih parkov, je tu spanje na prostem dovoljeno. Na poti v dolino smo v vasici Gjecaj natočili izvirsko vodo. V naslednjih dveh kilometrih smo prispeli do 20 m visokega slapu in se v tolmunu pod njem kopali. Slap je težko viden s ceste in je zanj treba vedeti. Opozorilo nanj je voda, ki teče čez cesto.

Dolina Theth spominja na dolino Zadnje Trente, le ta je tu več hiš in gostišč. Theth je odlična izhodiščna točka za rekreacijske aktivnosti. Pohodništvo po bližnjih gorah, jamarstvo, jahanje, kopanje, ogled kanjona, muzeja in slapa. V Thethu so tudi kampi, v kolikor bi jih kdo potreboval.

Mi smo se peljali v bližino vasice Nderlysaj in si za prenočišče poiskali odličen prostor ob sami reki. V reki so postrvi in jih domačini lovijo z mrežo. Kdor pride do tu ne, sme izpustiti ogleda izvira Blue Eye oziroma Syri I Kalter. Mi smo v gojzerjih pešačili do izvira 1 uro. Posebnost izvira je približno 100m² velik tolmun, v katerega priteka manjši slap. Voda je izredno mrzla. Tolmun obdajajo pečine iz katerih raste drevje. V drevesih so leseni separeji, na katerih streže bližnji gostinec. Vse od izvira do doline je voda izoblikovala kamenine v obliki kopalnih kadi, v katerih se ljudje namakajo. Ob vznožju je tradicionalna restavracija. Pot od Pot od Nderlysaja naprej gre ob soteski katera ponuja kopanje in lep panoramski razgled. Veliko je podrlih, zapuščenih hiš, morda bivših vojašnic. Opazne so tudi vasice, kjer

krvno maščevanje še ni preteklost. Pot ni dolgočasna in navdušuje z doživljanjem nedotaknjenih vasic. Občutek časovne razlike 80 let. Na prelazu Lè i Keq je kamp z gostilno in izvirom vode. Do tega kampa se lahko dokopljejo samo dvignjena terenska vozila. Vrata gostilne so polepljena z nalepkami raznih off road klubov iz cele Evrope. Spust na drugo stran prelaza vodi v sotesko iz katere pelje nova asfaltirana cesta vse do Skadra. Soteska ponuja kopanje a je možno samo pred gostišči, ki imajo urejen dostop do plaž. Pred Skadrom v kraju Mes je znameniti most zgrajen leta 1770, ki je nekoč povezoval Skader in Drisht.

42.389489, 19.726048 - Spanje na prelazu Thores

42.402489, 19.758218 - Voda v kraju Gjecaj.

42.397440, 19.765484 - Slap pri spustu v Theth

42.351930, 19.774614 - Spanje ob reki v kraju Nderlysaj

42.364408, 19.746203 - Blue Eye (Syri i Kalter)

42.307732, 19.794976 - Še delujoči mlin v Breg Lumi

42.288396, 19.796531 - Kopanje pod mostom in dober prostor za spanje

42.238397, 19.743834 - Kamp, gostilna, voda / Lè i Keq pred prelazom q. M. Shoshi

42.114493, 19.575147 - Znameniti most Mes Bridge (Ura e Mesit)

Spust v Theth

Spust v Theth - razgledna točka

Pogled na dolino Theth

Cesta v dolino Theth

Slap pri spustu v Theth

Theth

Kadar Reka Shala besni, cesto v Thethu uničuje in pot skozi vas je čista improvizacija

Pobesneli reki je kljuboval samo most

Theth - struga reke Shala

Na relaciji Theth – Nderlysaj

Skupina Nemških Off Road turistov

Nderlysaj - Spanje ob reki Shale

Nderlysaj, 2 x noćenje / izhodiščna točka za Blue Eye (Syri I Kalter)

Ogenj, voda, zrak, svoboda

Na poti proti izviru

Dobro uro hoda do izvira Blue Eye (Syri I Kalter)

Blue Eye (Syri I Kalter)

V drevesih nad izvirom barski separeji v katerih strežejo

Most za vasico Gimaj

Viseči peš most za vasico Camaj

Nekateri mlini še delujejo - Breg Lumi

Pred vasjo Breg Lumi

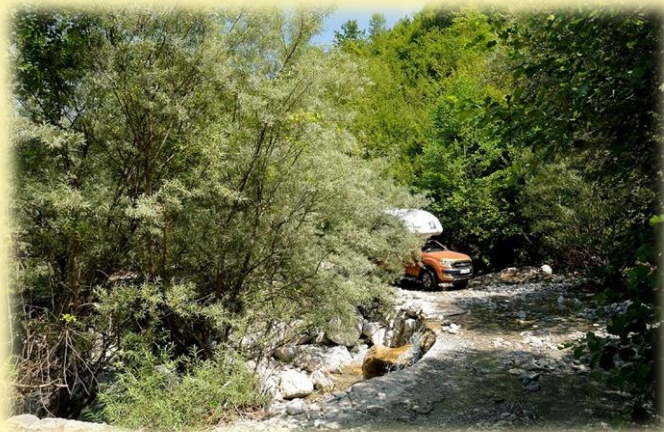
Breg lumi – 100 m asfalta in večina hiš v razsutem stanju

Prostor za molitev. Kip je oltar pri katerem darujejo uporabne živilske izdelke.

Breg Lumi - BARKAFE

Prečkanje reke Shala

Kopanje pod mostom

Most, ki prečka reko Shale

Pozor!!! Prenizka električna napeljava!

Koder Shengjergj

Qafa e Asters (898 m) - nevarna visokogorska cesta SH 36 / Srečanje nemškega kolega

Qafa e Asters (898 m)

Proti prelazu q. M. Shoshi

Lè i Keq – gostilna s kampom

Lè i Keq – tranzitna točka

Spust s prelaza q. M. Shoshi

Mojih 50

Reka Kiri pred vasjo Prekal

Znameniti most Mes Bridge (Ura e Mesit)

Predmestje Skadra in ponovno v civilizaciji ;)

Trasa 3

Shkoder - Koman - Dushaj - Bujan - Bajram Curri - Valbone (100 km cesta, 35 km trajekt)

Od Skadra do vasice Koman je asfaltirana cesta, ki je v zadnji polovici precej uničena. Navigacija pri izhodu iz Skadra navigira ob železnici in pelje po precej slabi makedamski cesti, zato priporočam klasičnim avtodomom, da se držijo poti skozi vasice; Renc, Guri i Zi, in Vau i Dejës. V kraju Koman je izklesan tunel dolžine 470 m, višine 4 m in širine 4,5 m. Za tunelom je ploščad trajekta in izredno malo prostora za parking. Tu se je potrebno obraniti vsiljivih malih trajektov in se vkrcati na velik trajekt Alpin. Trajekti vozijo samo dopoldan oziroma enkrat dnevno. Potovanje na trajektu traja približno dve uri. Od izkrcanja, na levem bregu v kraju Fierza, pot pelje po asfaltiranih cestah do Bajram Currita in naprej po novo asfaltirani cesti vse do konca doline Valbone.

V Skadru smo zamenjali nekaj denarja, natočili gorivo in se podali proti umetno zajezenem jezeru Komani Lake. Približno 15 km iz Skadra je tik pred nasipom reke Drin, izredno zanimiva restavracija Dea.

Cesta do Komanija je ves čas ob reki Drin in razen narave in nekaj gojilnic rib ni kaj videti. V sami vasici Komani, ki leži dobesedno pod brano hidroelektrarne, je kamp, katerega bi svetoval vsem, ki so zamudili dopoldanski

trajekt. Mi tega nismo vedeli in smo se skozi tunel pripeljali direktno na nakladalno ploščad za pristanek trajektov. Trajekt smo zamudili za kakšno uro, a vseeno plačali karte za naslednji dan. Agencija nam je svetovala, da se vrnemo v kamp, lahko pa prespimo tudi na sami ploščadi. Ker so tu tudi gostilne in trgovina, smo se odločili prespati. Ko so se nekateri trajekti vrnili je nastal pravi kaos. Vozila je bilo potrebno odmikati, da so se trajekti izpraznili. Naslednje jutro nov kaos... Vsekakor predlagam prespati v kampu ali pa si organizirati čas za direktno vkrcanje na trajekt.

Vožnja s trajektom ni zgolj premostitev od točke A do točke B, temveč pravo doživetje s panoramskim razgledom. Hribovje z leve in desne s posameznimi hišami, da slutiti, da tu življenje teče zelo počasi.

Kraj Bajram Curri je dobil ime po veliki figuri albanskega ljudstva. Umrl je v atentatu leta 1925. Zanimivo je mestece, ki je nekoliko pozabljeno in samozadostno, saj tu bije utrip nekoliko počasneje od večjih in transportno bolj izpostavljenih mest. Bajram Curi ima sodoben zgodovinski muzej.

Od Bajram Currija smo se zapeljali proti dolini reke Valbone. Po približno 20 km v kraju Kikaj Maskollata smo se ustavili na kosilo. Lastniki so se pohvalili, da je njihovo gostišče sestavljeno iz lepljenega lesa izdelanega v Sloveniji. Prijetni in zgovorni lastniki so nam postregli sveže postrvi iz lastne ribogojnice. Gostišče leži tik ob kristalno čisti reki Valbona. Imajo prenočišča in je možno pri njih tudi kampirati. Od gostišča smo se odpeljali 5 km naprej do vasi Valbone in prespali na produ reke. Od tu je možna 11 km peš ruta preko zadnje vasi Rrogam in preko prelaza v dolino Theth.

Dolina Valbone leži na višini 1000 m in ima kar nekaj kampov z gostišči. Ponuja mir, občudovanje narave, planinarjenje, slap in kristalno čisto reko.

42.007620, 19.597533 Restavracija Dea

42.108738, 19.826225 Komani Lake – trajekt

42.357036, 20.073068 Bajram Curri - zgodovinski muzej

42.457478, 19.937830 Kikaj Maskollata - Restavracija Relax Valbona

42.452716, 19.890408 Valbona - spanje ob reki

Cesta proti kraju Komani. Bankine niso urejene in opozorilni stožci so precej trdi.

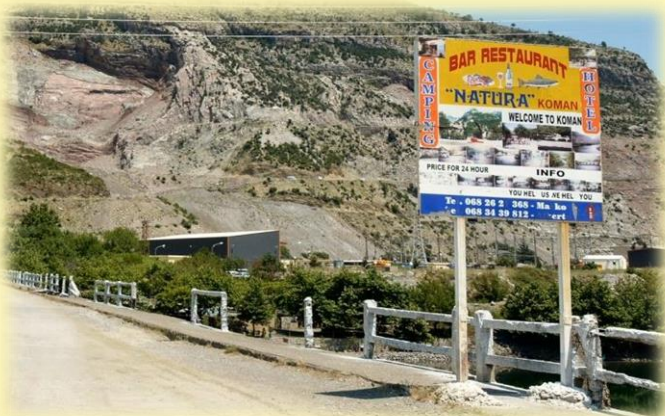
Svinjske bankine

Fantje na izvirih vode prodajajo ohlajeno pijačo

V daljavi se vidi brana hidroelektrarne Komani

Komani – 470 m dolg tunel skozi katerega se dostopa do doka trajektov

Pripeljali smo se skozi tunel in plačali ženski s klobukom na prvem okencu.

Prespali smo tik pred nakladalnimi rampami. Večer je bil miren, jutro pa popoln kaos 😊

Prvi se natovorijo manjši trajekti in zmešnjavi ni konca.

Končno na trajektu

Večina vasic je z večjimi kraji povezana zgolj z rečnim prometom po reki Drin (Drim)

Prizor mi je vzbudil asociacijo na albansko križišče v katerem vzporedno stojita osel in najnovejši BMW

Novo vklesana cesta, ki pelje do vasice Lekbibaj.

Izkrcanje v kraju Fierza

Bajram Curri

Kikaj Maskollata - Restavracija Relax Valbona

Pogled s terase gostišča

Izredno gostoljubni

Lepljen les izdelan v Sloveniji

Dobra lokacija za motoriste, kolesarje ali popotnike z nahrbtnikom

Krave iščejo senco, včasih tik izza ovinka

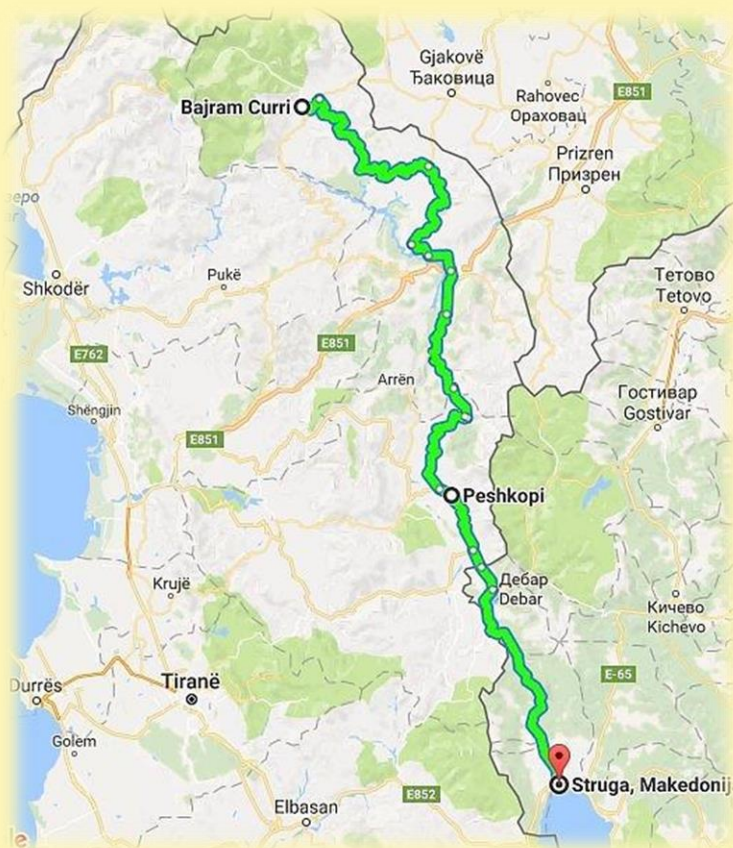
Tu se cesta kmalu konča in možne so zgolj pešpoti

Valbona – prostor na katerem smo prespali

Trasa 4

Bajram Curri – Demaliaj - Krume – Kukës – Lapa - Peshkopi – Debar (MK) – Struga (MK)
250 km

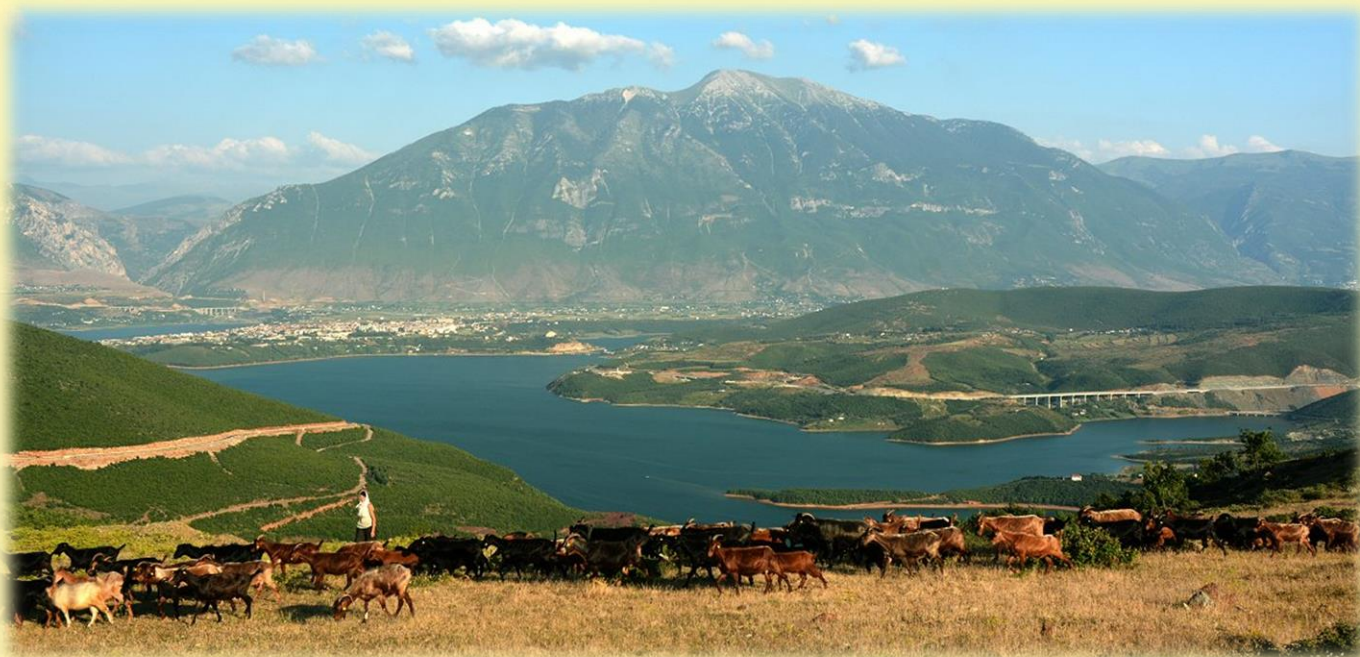
Asfaltirana cesta SH23 čez hribovje povezuje Bajram Curri in Kukës. Do Kukësa je tudi opcija preko Đakovice, Prizrena, a bi moral dvakrat prestopati mejo. Skozi mesto Kukeš je cesta v slabem stanju. Cesta preko hribov do mesteca Peshkopi je ožja, na določenih odsekih povsem nova, na določenih poškodovana ali v delu. Trasa poteka ves čas paralelno ob meji z Makedonijo, zato je smotrno prečkati mejo del poti mimo Ohridskega jezera. Tudi polnenje goriva je v Makedoniji znatno cenejše. Prestopanje mej ni več tako zamudno kot nekoč.

Od Bajram Currija do Kukeša je nekaj majhnih vasic, katere turizma ne poznajo. Gledati mesto Kukeš iz oddaljenega hriba je fascinantno, ko pa smo se peljali skozi mesto, pa je slika povsem drugačna. Ne vzdrževane ulice, brez reda in polno smeti. Mesto leži na planoti ob sotočju Belega in Črnega Drina. Staro mesto Kukeš so leta 1976 zaradi jeza hidroelektrarne potopili. Kukës leži na glavni prometnici med Kosovim in Albanijo. Mi smo mesto in glavno cesto prečkali in nadaljevali pot mimo letališča v smeri Peshkopi. Ozka cesta z veliko ovinkov in strmih bregov ponuja panoramsko vožnjo.

Noč nas je ujela in spali smo na parkirišču v bližini hidrocentrale Lapaj. Mesto Peshkopi je industrijsko pomembno in na ulicah vrvež vseh mogočih prevozni sredstev. Kljub temu, da je to mesto z univerzo, toplicami in turistično ponudbo pohodništva in plezanja, smo se mi skozi mesto samo prepeljali. Do meje z Makedonijo je slabih 20 km. Prečkanje brez čakalnih vrst in brez birokratskih zapletov. Preko mesta Debar in ob reki Crni Drim, ki polni zajezeno jezero Debar, smo prispeli do mesta Struga, ki je na samem obrobju Ohridskega jezera. Reka Crni Drin je izliv Ohridskega jezera in se po 150 km izliva v ustju Kukesa ter združi z reko Beli Drin.

Kukes

Kukes

Namakalni sistem je past za motoriste

Peshkopi

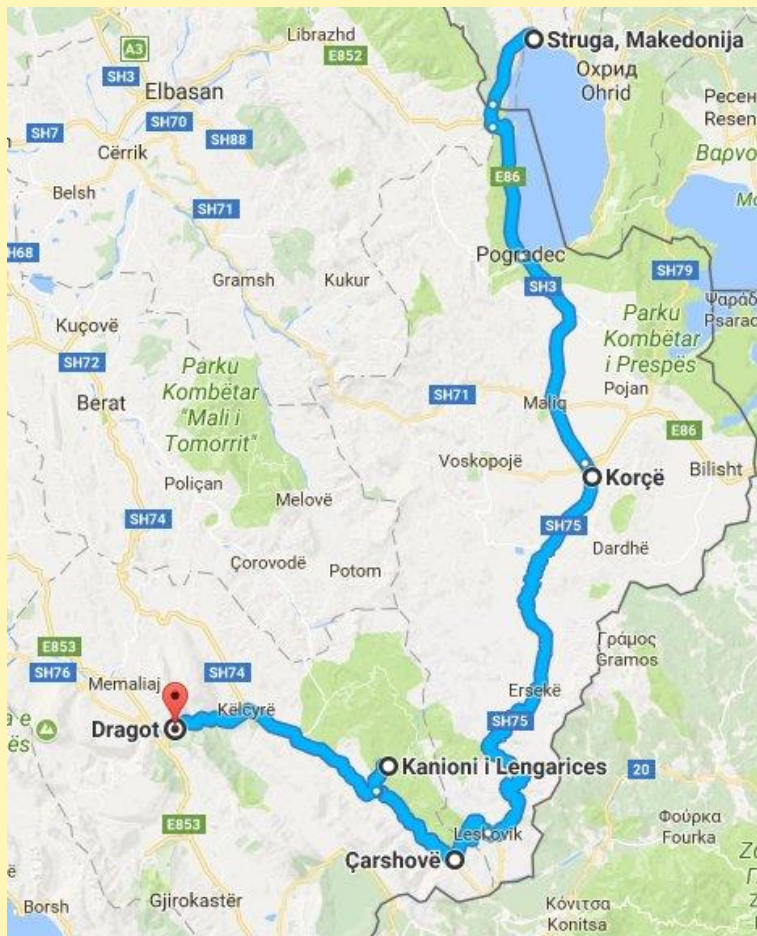
Peshkopi

Jezero Debar (MK)

Trasa 5

Struga(MK) – Pogradec – Korçë – Ersekë – Leskovik – Çarshovë – Permet - Tepelene (278 km)

Cesta do mesta Korce je asfaltirana in brez posebnosti. Cesta SH75 pelje od Korce do Tepelena. Od mesta Korce v smeri Ersekë je bila cesta v prvih nekaj kilometrih v predpripravi za asfaltiranje, kar pomeni, da se bomo v prihodnje že vozili po novo urejeni asfaltirani cesti, ki bo ravna in hitrejša. Nova cesta se bo izognila naši prevoženi poti čez drn in strn. Od kraja Borove se ozka cesta vzpenja in je na nekaterih odsekih poškodovana. Boljša cesta se prične v kraju Çarshovë, ko se priključi na cesto, ki vodi do Tepelena.

Na tej relaciji je bilo vredno obiskati sodobno mesto Korce, katero je po letu 2000 doživelo moderno preobrazbo. Glavne ulice so rekonstruirali in obnovili stare vile, prebarvali fasade in oživeli mestne parke. Evropska unija je financirala prenovo starega bazarja v središču mesta s postavitvijo razglednega stolpa. Mesto je polno kulturnih in športnih dogodkov. Parkirali smo v parku v neposredni bližini stadiona. V tem mestu varijo dobro in priznано pivo 'Korca'. Prespali smo ob jezeru Gjancit, ki je od mesta oddaljeno 17 km. Prostor za 4x4. Naslednji zanimiv postanek smo naredili na hribovju med krajema Erseke in Leskovik. Farma Sotira je priljubljena točka motoristov, manjših avtomobov in domačih obiskovalcev. Farma Sotira je oddaljena od mesta Korce 70 km oziroma od Leskovika borih 15 km. Farma ima restavracijo v sklopu tekoče vode z ribogojnico. V Kampu je manjši bazen in ob potoku leseni bungalovi. Odlična točka za enodnevni odmor.

Nadaljevali smo potovanje preko Leskovika in Carshove in zavili proti Permetu. Vozili smo ob reki Vjosa, ki izvira v grških planinah Pindus. Reka dolžine 272 km se izliva v Jadransko morje severozahodno od Vlorë. Vjosa je ena od zadnjih velikih tekočih rek v Evropi, ki teče brez ovir hidroelektraren in zajetij. To leto so protestniki pod vodstvom Euro Natura uspeli

zaustaviti projekt izgradenj 33 jezov. Prespali smo na produ reke 3 km pred vasjo Petran. Idealen prostor a žal dostopen samo z vozili 4x4. Kopanje, topla voda in žuboreča voda. Približno 10 km naprej so topli izviri vode in kanjon Lengarices.

40.625857, 20.783750 - Korce - Parking pri stadionu

40.613870, 20.815346 - Korce - Razgledna točka nad mestom

40.520397, 20.662929 - Spanje ob jezeru Gjancit (17km od mesta Korce)

40.214906, 20.646125 - Farma Sotira – Kamp, PZA, gostišče in ribogojnica

40.189702, 20.445504 - Petran – spanje na produ reke Vjosa

40.244190, 20.432605 - Izviri tople vode Llixhat e Benjes

Ohridsko jezer

Korce – Pravoslavna katedrala zgrajena leta 1994 je največja v Albaniji.

Korce – moderno mesto

Korce – Kamnite skulpture v bližini stadiona ob katerem smo parkirali

Spanje ob jezeru Gjancit. Jezero oddaljeno od mesta Korce približno 17 km

Naslednjič se bom peljal po novi cesti...

stare ceste pa bodo še naprej bolj zanimive

Pred krajem Ersekë

Za vasjo Barmash

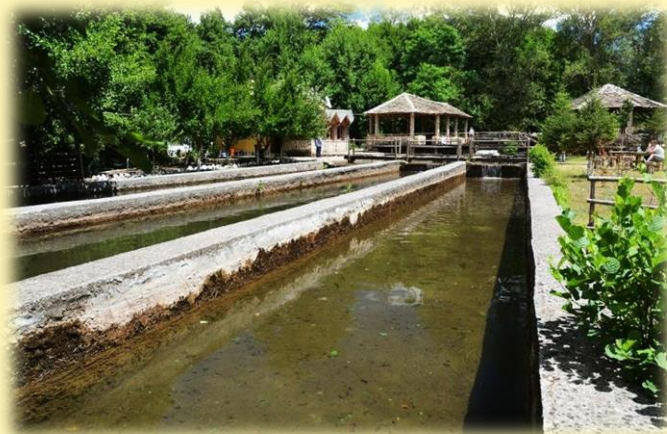
Odsek uničen od plazu

Farma Sotira – kamp

Farma Sotira – bungalovi, bazen, restavracija, kamp, ribogojnica

Izbereš ribo in čez nekaj trenutkov je že pečena

Farma Sotira – restavracija na prostem

Približno 10 km pred krajem Čarshovë je ozka in slaba cesta

Navaden Gož

Idealen prostor za kopanje in spanje.

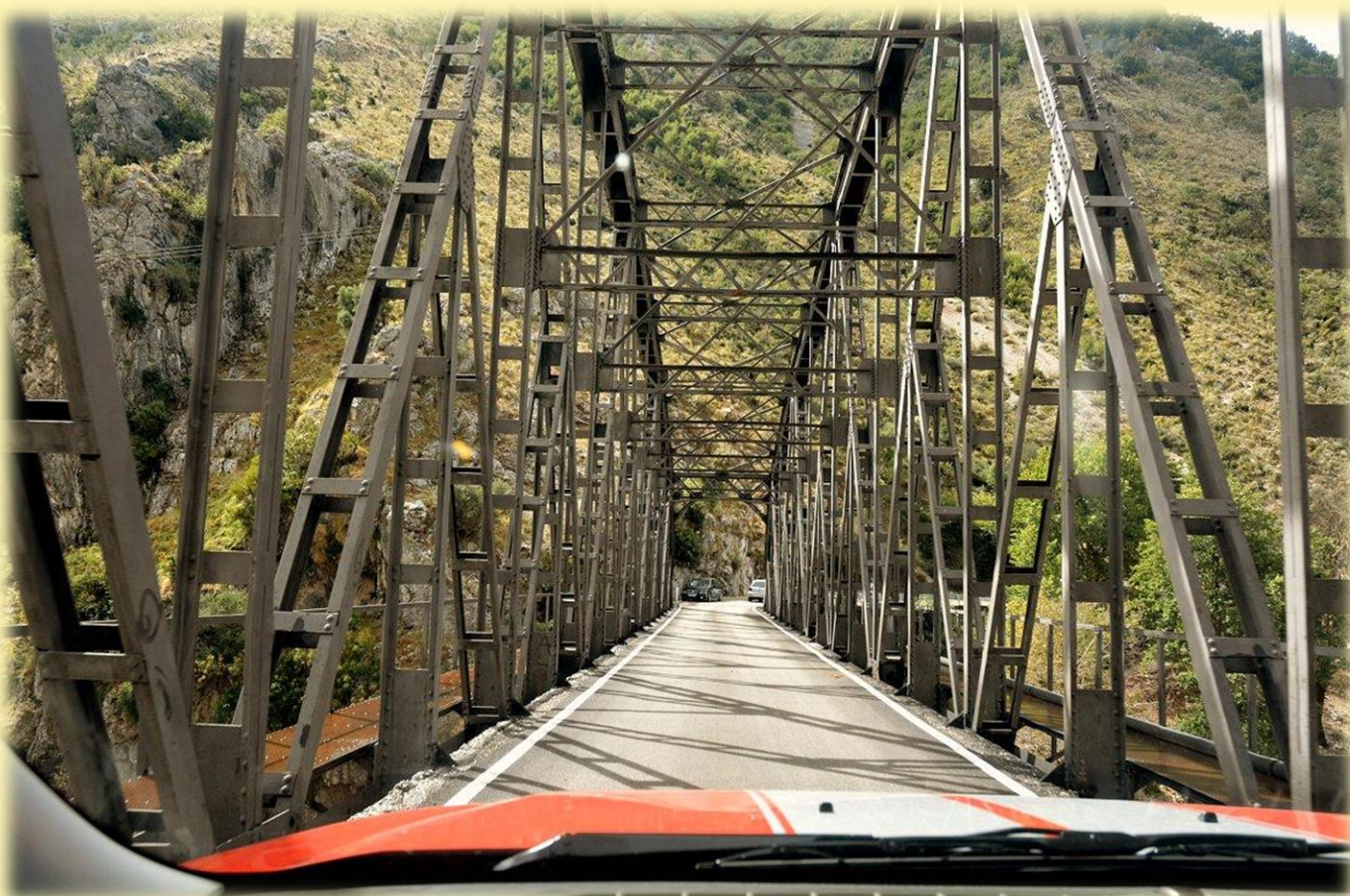
Dostop možen samo s 4x4

Odličen prostor ob reki Vjosa za piknik, kopanje in spanje

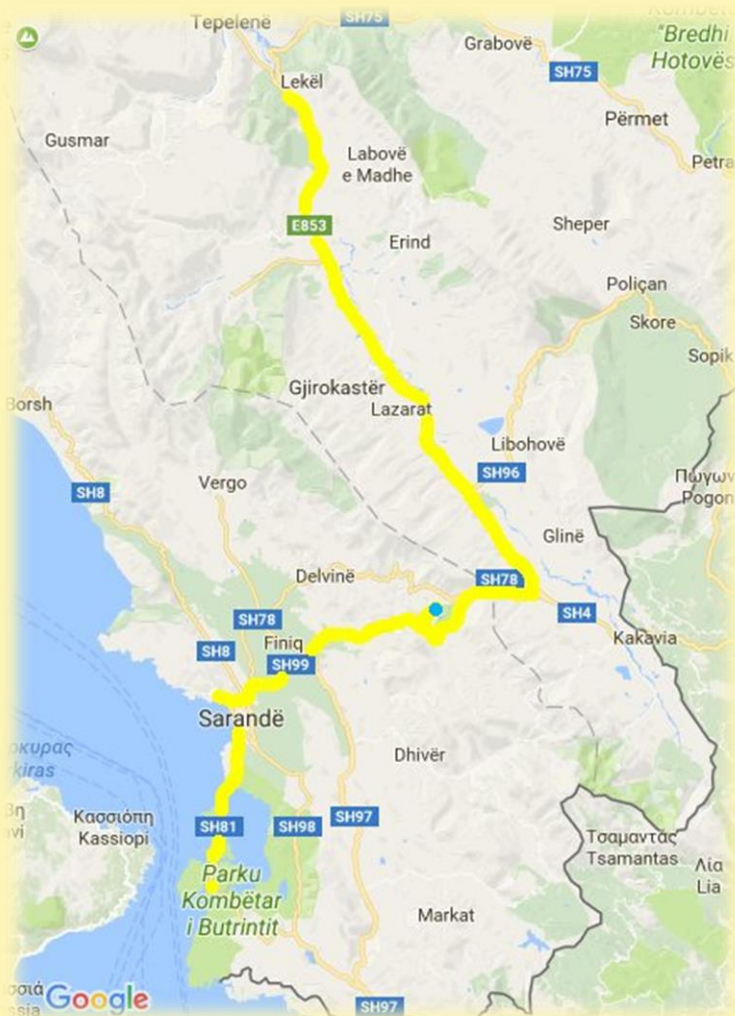
Vjosa je ena od zadnjih velikih tekočih rek v Evropi, katera teče brez ovir

Prečkanje reke Vjosa v kraju Dragot

Trasa 6

Tepelene – Gjirokastrë – Jorgucat – Muzinë – Bistricë – Serandë – Butrint (105 km)

Od Tepelena do Jurgocata, po soteski reke Drine, pelje lepa magistralna cesta SH4. V Jorgucatu se odcepi med hribovje na ožjo in ovinkasto cesto SH78, ki pelje v smeri Mužine. Pred Mužinami se odcepimo za smer Bistrice oziroma na cesto SH99. Nekaterim bo navigacija preračunavala drugo pot, a tu navigacije ne smete upoštevati, ker bi posledično ne videli izvira modrega očesa. Ovinkasta in nekoliko ožja cesta je torej samo med naselji Jurgocat in Bistrice. Cesta SH99 pelje do Serande in v nadaljevanju do naselbine Butrint SH81.

Uji i Ftohtë v prevodu 'mrzla voda' je turistično območje 8 km južno od mesta Tepelena. Tu voda teče iz hribov in je tako čista, da so v bližini zgradili proizvodni obrat za polnjenje te vode. Koder je voda so tudi restavracije, ribe in

posledično bižuterija. Mi smo si napolnili rezervoarje 100 m naprej od komercialnega vrveža. Do Gjirokastera je približno 25 km. Sam prihod v mesto je preko nižjega nasipa, ki je zajezil manjše jezero Viroi, ob katerem je park z gostišči, igrišči in drevoredom. Desno za nasipom je vstop na področje parka skozi vhod, ki je zadosti visok tudi za avtobuse. Mi si parka žal nismo ogledali. Zaradi izračuna navigacije smo se peljali skozi center Gjirocasterja, ki je pod Unescovo dediščino. To so izredno strme, tlakovane ulice, na katerih so ovire z vseh strani in samo srečevanje ni enostavno. Parkirali smo na parkirišču blizu centra. Mesto je redek primer dobro ohranjenega osmanskega mesta. Nad mestom leži trdnjava z muzejem in prireditvenim prostorom za folklorne festivale. V tem mestu se je rodil komunistični vodja Enver Hodža. Kdor obišče Albanijo naj tega mesta ne izpusti. Za naslednji cilj smo si zadali 28 km oddaljen Blue Eye. Ta izvir je komercialno zelo popularen in nima nobene zveze z istoimenskim izvirom v kraju Nderlysj (Theth). Karte smo morali kupiti že pred nasipom jezera, približno 1,5 km pred parkiriščem, ki je v neposredni bližini samega izvira. Tu se da preživeti cel dan in celo prespati. Veliko gostišč nad vodo z obdanimi ogromnimi drevesi in sprehajalnimi stezami. Sam izvir je res čist in moder. Voda izvira iz

globine več kot 50 m s količino priliva do največ 8,8 m³/s. Do Serande, oziroma parkirišča blizu tržnice, smo imeli dobrih 20 km. Parkirišče je v bližini trajekta za Krf, mestne plaže, tržnice in lokalov. Makedamski prostor je delno ograjen in ima čuvaja. Plačali smo 5€ in tu tudi prespali. Nočni bar v neposredni bližini je vrtel glasbo do sredine noči. Mesto Seranda je v pravem pomenu besede turistično mesto, zgrajeno za masovni turizem, z ogromno lokali in hoteli. Mesto ima kar nekaj zgodovinskih zanimivosti. V središču mesta, v majhnem parku stoji doprski spomenik Hillary Clinton, kot zahvala združenim narodom za podporo Albaniji. Mesto je vredno obiskati, kljub temu, da več kot dan nismo zdržali. Pot smo nadaljevali do zgodovinske naselbine Butrint, ki je od Sarande oddaljena 18 km. Butrint je antično mesto pod zaščito Unesca. V naselbini je moč videti vsa obdobja od prazgodovine do moderne zgodovine. Kogar vsaj malo zanima zgodovina tega ne sme izpustiti.

40.249620, 20.066303 Uji i Ftohtë – Točili vodo

40.101507, 20.127230 Gjirokaster – Park in jezero Viroi

40.075740, 20.141448 Parking Gjirokaster

39.923513, 20.191545 Modro oko (Syri i Kaltër)

39.872963, 20.003388 Sarande – Parking in spanje

39.744024, 20.018598 Butrint – Parking in možnost prehoda z žičnatim splavom

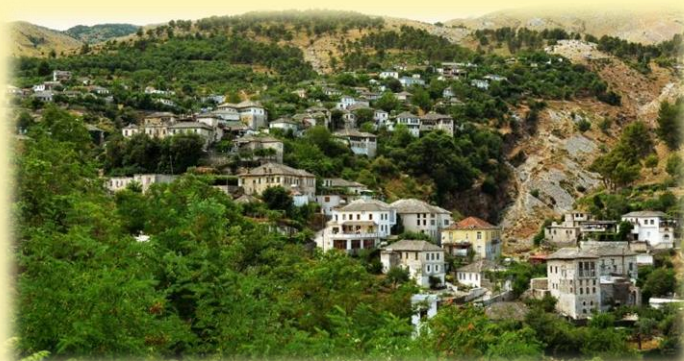
Prečkanje reke Drine

Uji i Ftohte – izredno dobra voda

Restavracija Kerculla nad mestom Gjirokaštër

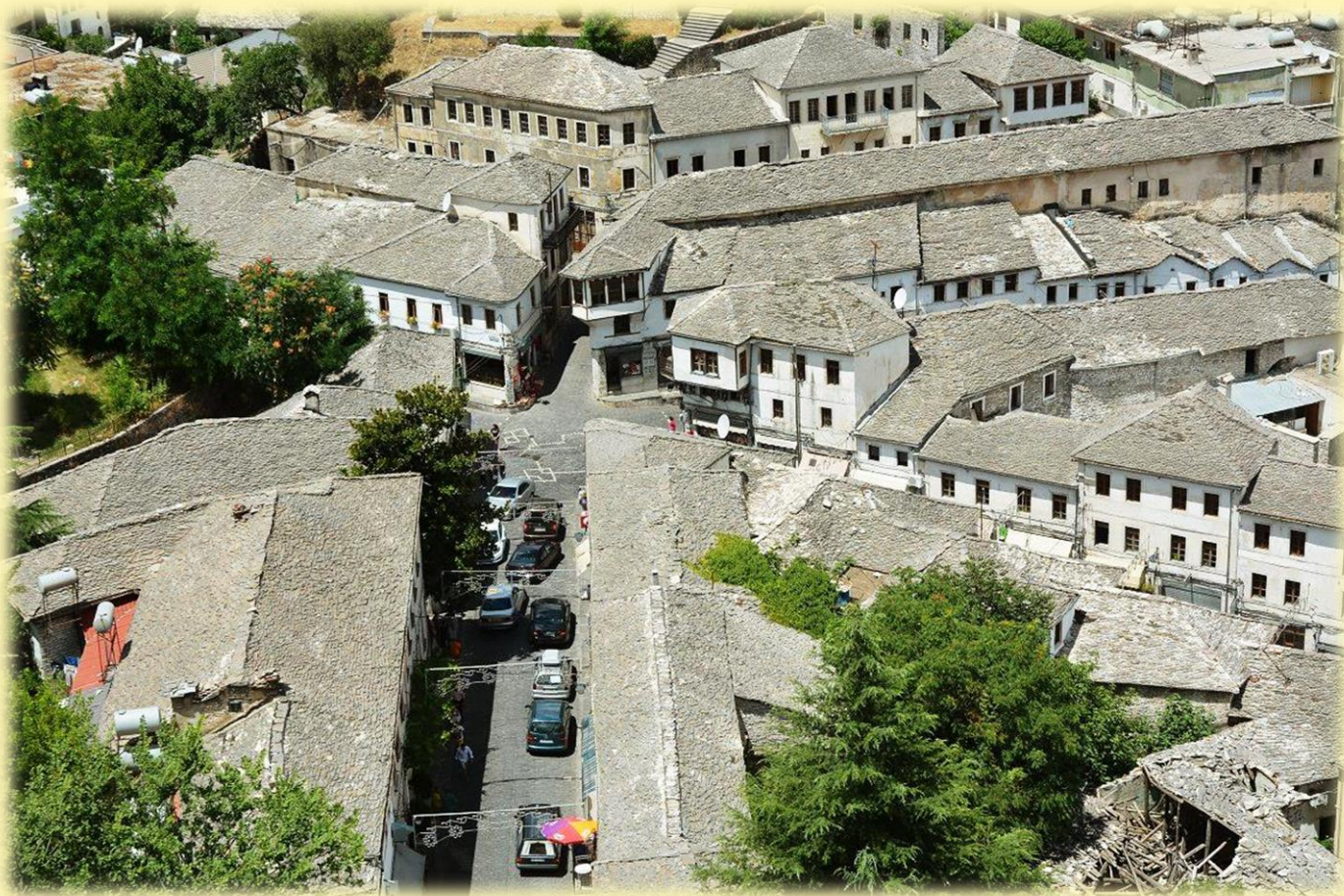

Gjirokaštër – Ulice starega mesta so strme in ozke

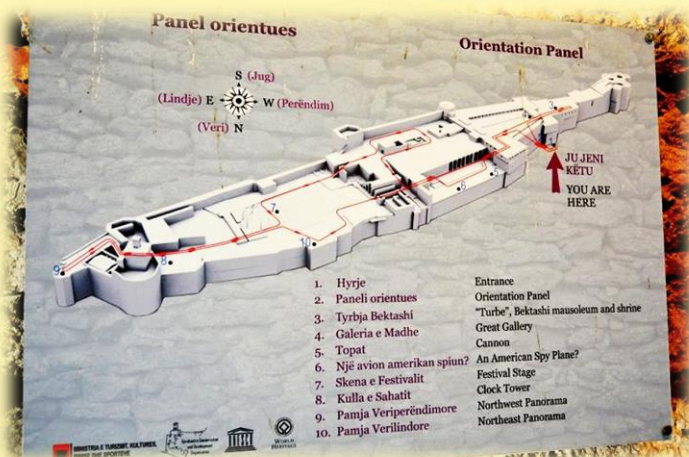

Gjirokastrë – Center starega mesta

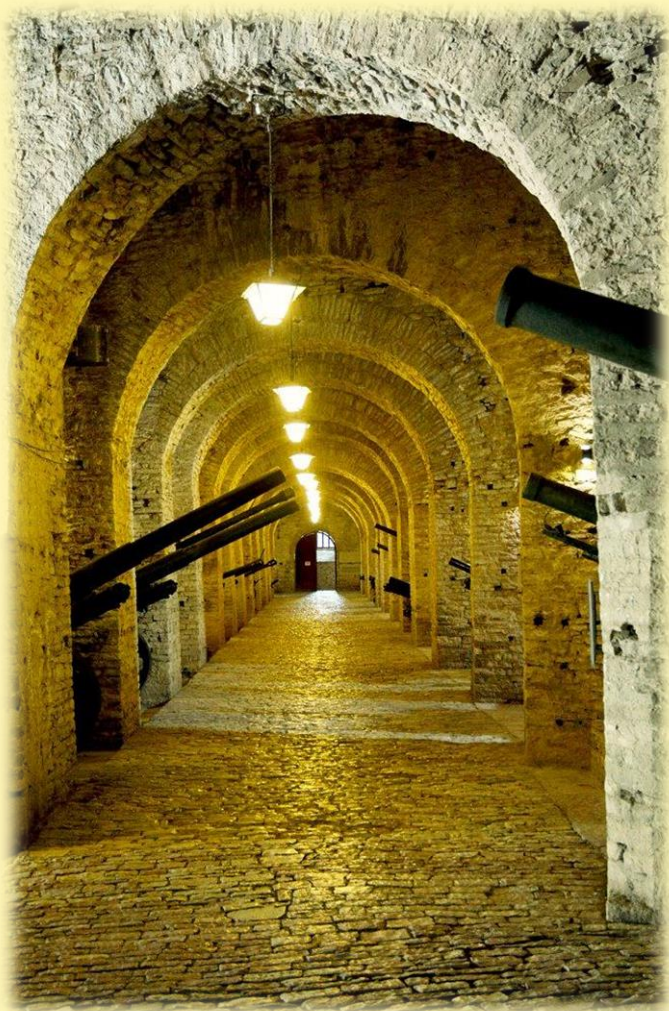

Gjirokastrë - Prireditveni prostor za folklorne festivale

Gjirokaštër – Trdnjava z muzejem

Poleg blagajne za vstop v območje izvira Modro oko (Syri i Kaltër)

Modro oko (Syri i Kaltër)

Modro oko (Syri i Kaltër)

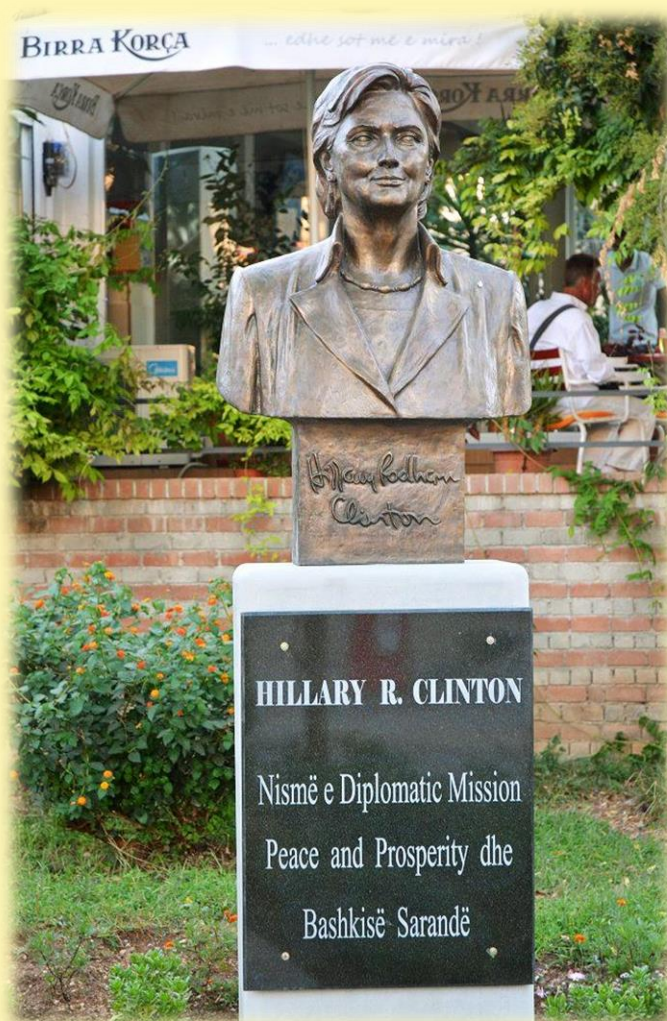
Saranda

Saranda – Parking in spanje

Saranda

Butrint – Grški teater

Butrint – Druga največja krstilnica v Vzhodnem rimskem cesarstvu

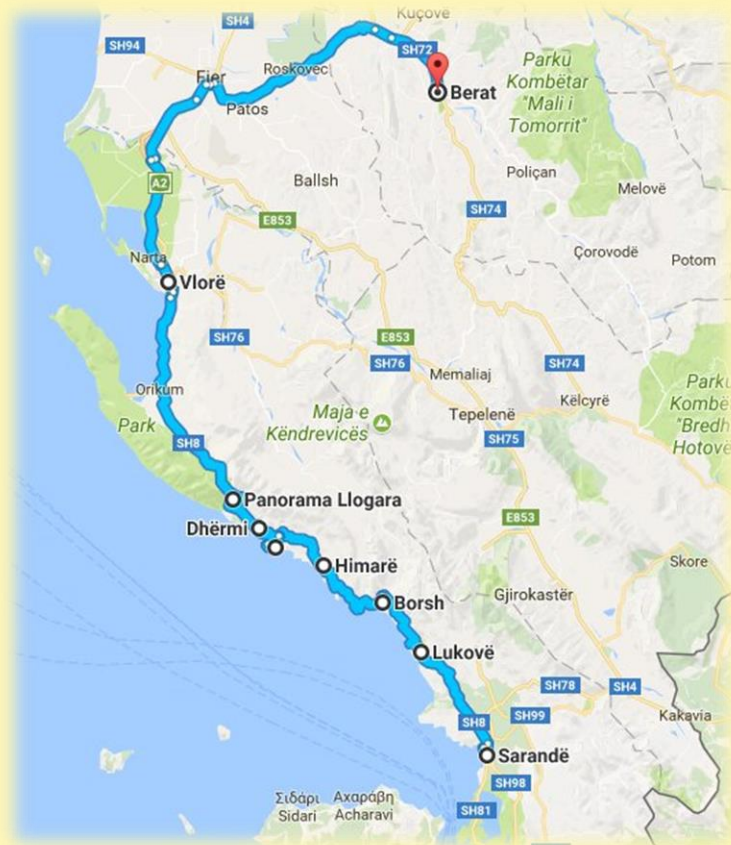
Velika bazilika v Butrintu - Dobro ohranjena ruševina iz 6. stoletja

Butrint - Parking in možnost prehoda z žičnatim splavom.

Trasa 7

Saranda – Lukove – Borsh – Himare – prelaz Llogara – Vlora – Berat (približno 230 km)

Od Sarande do Vlore je asfaltirana ovinkasta cesta, ki je v priobalnih mestih nekoliko ožja. Od Vlore do mesta Fier je dvopasovnica, od Fiera do Berata slabo vzdrževana magistralna cesta.

Zakaj približno 230 km? Dejansko ne vem koliko km znašajo akcije iskanja idealnih plaž. Rinili smo povsod, kjer je vsaj malce dišalo po samotni plaži Jonskega morja. Najlepše plaže v Albaniji so od Sarande do vznožja prelaza Llogara. Opisal bom le nekaj plaž, katerih ne gre zamuditi.

Plaža Lukove je primerna tudi za klasične kamperje. Do morja pelje spust po ovinkasti asfaltirani cesti, ki ima na

koncu privat zemljišče namenjeno avtodomom. Bolj okretni se lahko pred plažo odcepijo levo in po 300 m parkirajo na travnik za majhnimi gostišči. Mi smo parkirali pred potokom, ki se izliva v morje. Paziti je treba nizke žice, ki preko dreves speljane do malih restavracij. Približno 1,5 km bolj severno ob obali sta še dve plaži Lukove, do katerih smo se spustili po slabem makadamu z nizkimi drevesi. Tik pred obalo se makadam razcepi na levo in desno. Levo je plaža z restavracijo morske hrane, desno bio kamp, ki spominja na Pirate s Karibov. Spust do naslednje plaže iz vasice Bunec je do morja enostaven, a del vožnje ob obali zahteva 4x4. Prostor je na samem z oddaljeno restavracijo približno 700 m. Od Plaže Bunec do Borsha je 15 km. Cesta pelje do plaže in se razcepi levo in desno. Mi smo se odpeljali skrajno desno in prečkali občasni potok ter se parkirali na samo plažo. V bližini 100 m je restavracija na ogromni skali s svežimi ribami. Vsako jutro je lastnik lovil ribe in jih čez dan pekel. Dobra plaža na kateri nihče nikogar ne moti. Kdor si želi sprehoda ima malo mesto z marketi in restavracijami v bližini 1 km ali grad Borsh oddaljen ca 4 km. Ta del plaže je zaradi izliva reke in terena manj dostopen klasičnim avtodomom, ti pa lahko kampirajo onstran potoka. Spali smo na plaži in se tuširali pod 20 m slapom, ki je občasno tekel iz vodnega zajetja. Dober prostor za več dni počitka. V samem mestu je velik izvir vode, katerega so obzidali z vrtno restavracijo 'Ujëvara'. Ogromno vode so v obliki majhnih slapov speljali med mizami za goste, ki so na različnih višinskih nivojih povezani s stopnicami in majhnimi

mostovi. Vsak separe ima svoj slap. Vrtu dajejo senco ogromna drevesa. Doživetje, ki ga priporočam. Pred restavracijo ob cesti so pipe za točenje pitne vode. Na plaži Borsh sem raztovoril bivalnik in se s kolegom podal raziskati težko dostopno plažo Gjipe beach. Gjipe beach plaža je ustje kanjona Gjipese. Plaža je težko dostopna in se do nje dostopa samo peš ali z dvignjenimi terenskimi vozili. Po nekaj dneh sem natovoril bivalnik in odšli smo do plaže Palases, oddaljene približno 40 km. To je plaža katera je bila pred leti nedostopna, zdaj pa se tu gradi naselje prestižnih vil. Tu so mi prijatelji za rojstni dan kupili skok z jadralnim padalom z vrha prelaza Llogare, nadmorske višine 1000 m. Bližjo in daljno okolico sem iz zraka občudoval približno 15 minut, kolikor je trajal polet. Jadralec je polet posnel s kamero in mi posnetek poslal na mail. Ob ugodnem vzgonskem vetru je običajno ogromno letalcev z jadralnimi padali. Klasični avtodomi bi našli utrjen teren na samem začetku plaže. Do vrha prelaza je 13 km, do razgledne točke 2 km manj. Na prelazu so tri večje restavracije, pri katerih bi lahko tudi prespal. Spust v dolino proti Vlore je poln ovinkov in hotelov z gostišči. Vlora je sodobno mesto s širokimi avenijami, na novo zasajenim drevoredom ogromnih palm, bencinskimi servisi in marketi. Mesto je z obalno okolico postalo turistična industrija. Od Vlore do Berata je 82 km. Mesto Berat oziroma mesto tisočerih oken je vpisano na seznam Unescove dediščine. O njem je že ogromno napisanega. Mesto je eno izmed najstarejših stalno naseljenih mest na svetu. Staro mestno jedro sestavljajo trije deli: Kalaja, ki je na grebenu mesta oziroma grajskem griču, Mangalem, ki je ob vznožju gričevja in Gorica, ki je na levem bregu reke Osum. Razen grajskega griča, je mesto potrebno doživeti v večernih urah. Cena mrzlega točenega piva na elitni lokaciji stane 1€. Prespali smo na dvorišču, za katerega lastnik meni, da je kamp. Njegov fant je pravi lovec na turiste z avtodomovi. Lovil nas je z motorjem in z nagovarjanjem ni prenehal, dokler nismo parkirali na njegovo dvorišče. Zaradi neposredne bližine centra je bila to dobra odločitev.

39.974939, 19.913323 Lukove - plaža na koncu asfaltirane poti
39.971001, 19.914398 Lukove - plaža na travi ob izlivu potoka v morje
39.985864, 19.903425 Lukove - plaža z restavracijo dostopna samo s 4x4
39.987643, 19.902721 Lukove - Bio kamp dostopen samo s 4x4
39.999825, 19.893738 Bunec - plaža samo s 4x4
40.050718, 19.838127 Borsh - plaža, spanje 4x4
40.061771, 19.858079 Borsh - restavracija Ujevara
40.069878, 19.856350 Borsh - grad Borsh
40.126723, 19.670761 Gjipe beach - plaža za Off Road vozila s šotori
40.109183, 19.724479 Himare - plaža in kamp - tudi klasični avtodom
40.171044, 19.582356 Palases - plaža pod prelazom Llogara 4x4
40.188124, 19.599386 Llogara - panoramska točka na prelazu
40.203381, 19.587522 Llogara - voda po 1.5 km od prelaza proti Vlore
40.699155, 19.957423 Berat - Spanje, kamp, parking

Cesta od Sarande proti Lukove

Lukove - plaža na koncu asfaltirane poti

Lukove

Lukove

Lukove

Lukove – spust do Bio kampa (samo s 4x4)

Severno od Lukove

Bunec - plaža samo s 4x4

Borsh

Borsh

Borsh - restavracija Ujevara

Snel bivalnik in z vozilom raziskoval manj dostopne plaže

Nepričakovano smo se srečali s prijetno družino iz Ljubljane

Dhërmi

Gjipe beach – Dostop peš ali z dvignjenimi 4x4 vozili

Gjipe beach – Kamp

Plaža Palasas pod prelazom Llogara

Palasas beach

Na južnem delu plaže je več lokalov in urejenih plaž

Za plažo se gradijo prestižne vile, kar pomeni poseg v plažo in posledično dostop do nje

Pastir drobnice tik ob vzletišču jadralnih padalcev (paragliding)

Prelaz Llogara s plažo Palases. S posnetka naglavne športne kamere se dobro vidi grob poseg zaradi gradnje vil.

Julian – Albanski profesor filozofije

...potem pa lačni

Predmestje Vlore

Vlora

Vlora

Na poti do Berata

Hiša v obliki ladje

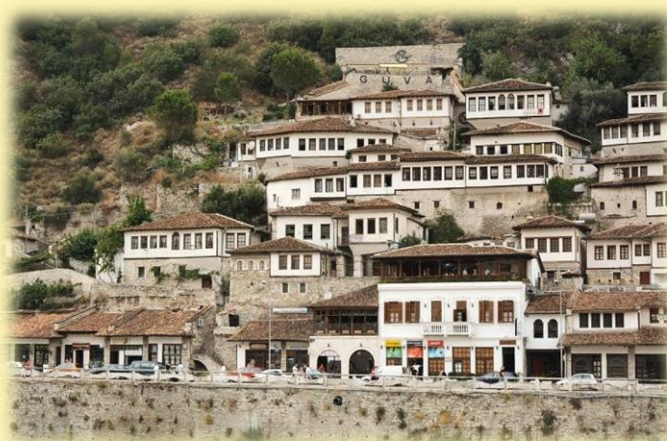
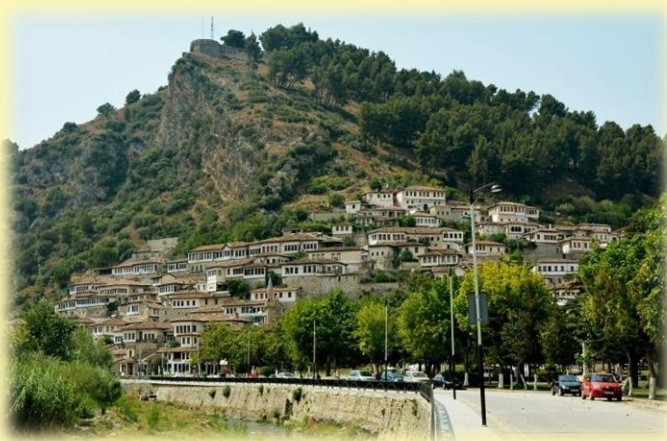
Berat

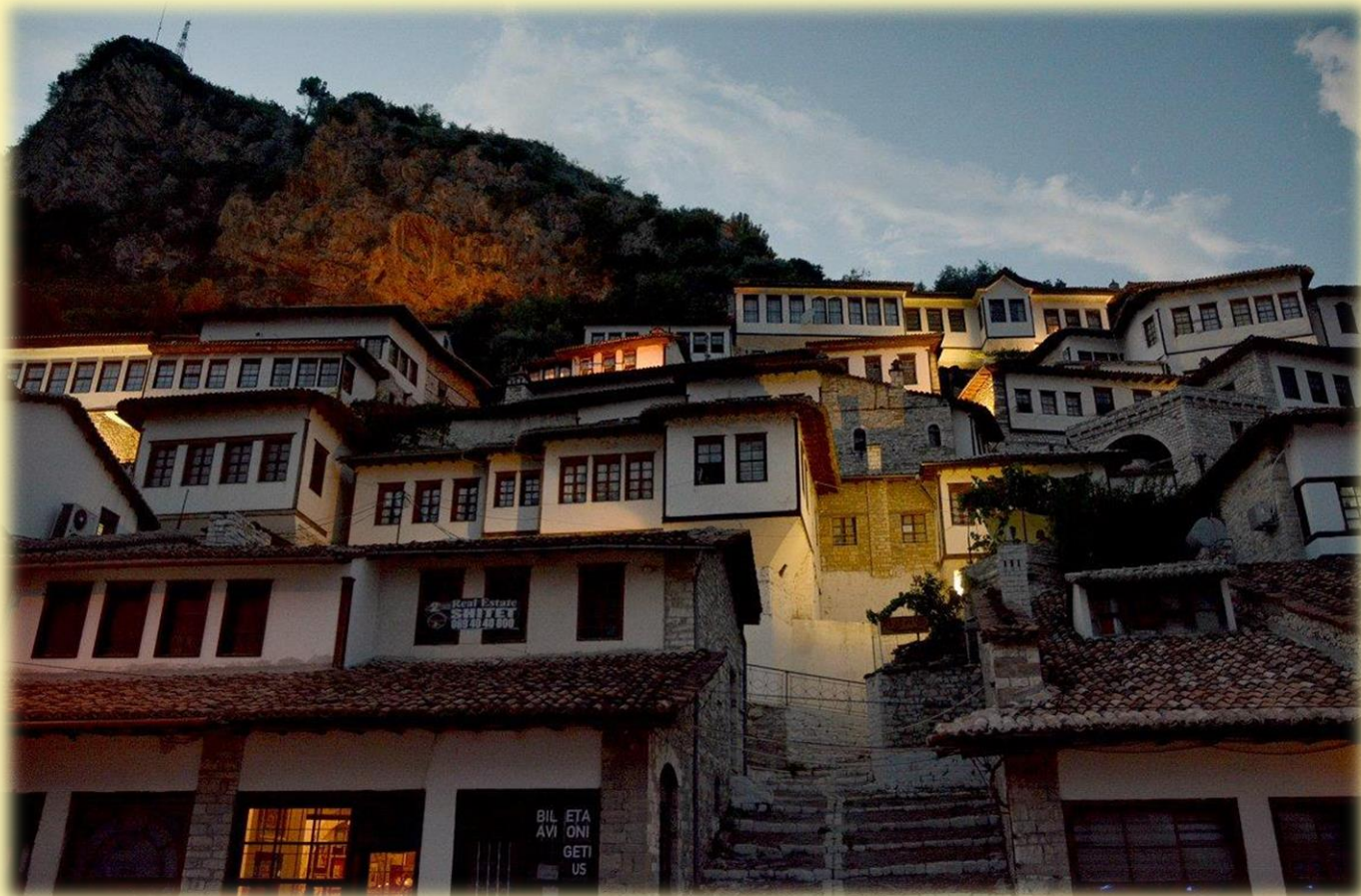
Berat – Univerza iz dveh zornih kotov

Privat kamp na domačem dvorišču. Italijanska avtodomarja v mestu, delavci elektra na pavzi. Zaradi pretirane vljudnosti je malce moteč tudi lastnik kampa...

Berat

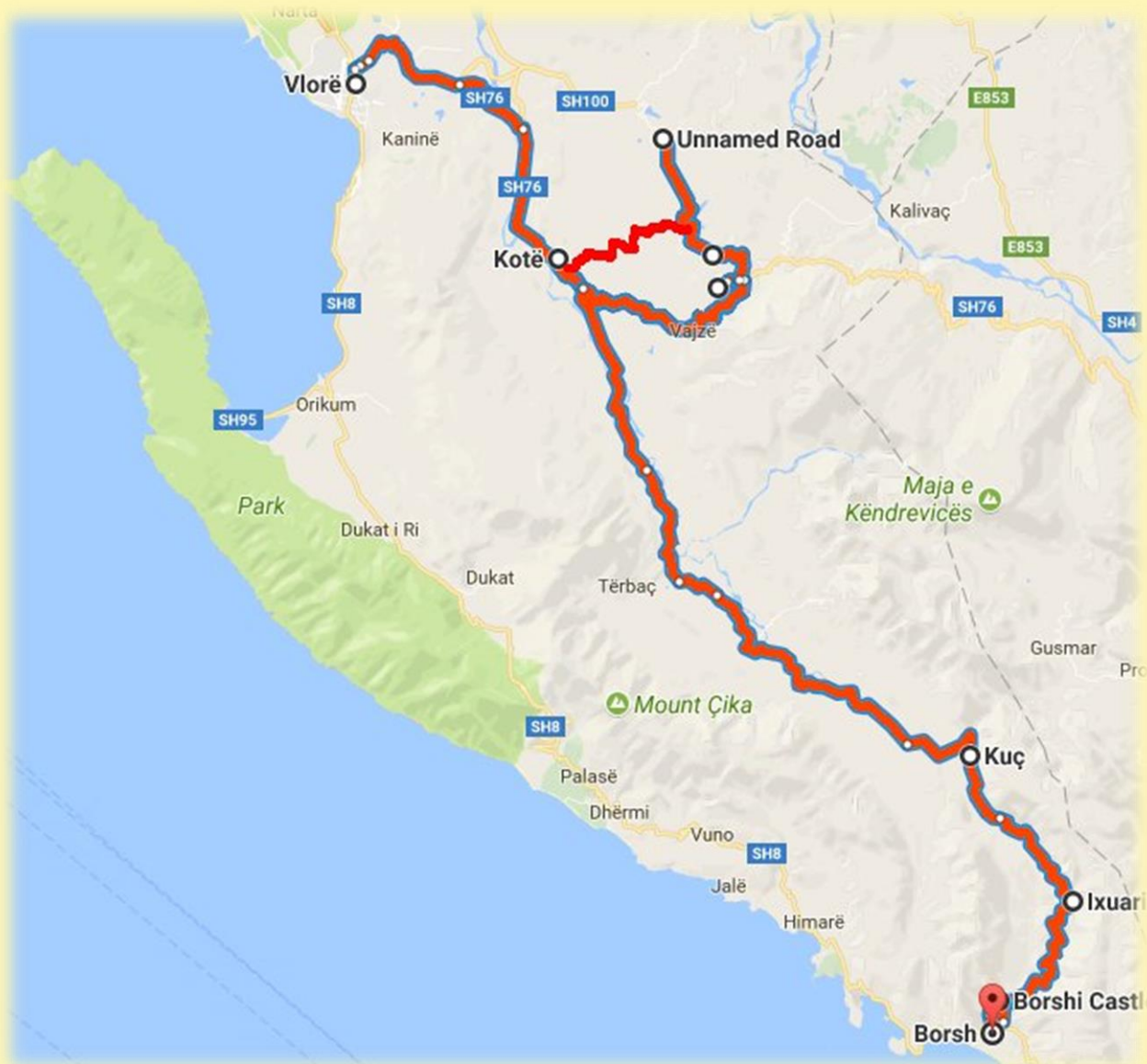

Berat zvečer

Trasa 8

Vlora – Kote – Amonice – Brataj – Kuç – Fterrë – Borsh (115 km)

Cesta od Vlore do vasice Kote je v predpripravi za asfaltiranje, kar pomeni, da bo naslednje leto široka in novo asfaltirana cesta. Od vasi Kote, do umetnega jezera poleg vasi Amonice, nas je navigacija peljala po zelo slabi makedamski cesti, ki je bila na določenih mestih zaradi trnja preozka in delno močvirnata. Navigacija ni imela vrisane nove ceste in posledično smo imeli 8 km off roada. Ta odsek je bil nepotreben a za 4x4 pravo doživetje. Od Amonice preko hriba in nazaj v dolino je cesta asfaltirana. Po dolini ob reki Shushices vse do vasice Kuc je deloma asfalt deloma makadam z nekaj ozkih odsekov. Od Kuca, približno 3,5 km v smeri Borsha, se cesta razcepi. Obe cesti sta približne dolžine 20 km in obe vodita do Borsha, vendar vsaka po svojem pobočju gore. Mi smo izbrali levo, ki je po pripovedovanju zelo podobna desni trasi in v Borsh prispeli točno pri restavraciji Ujevvara. Od vasi Kuc je zelo slaba makadamska cesta in s klasičnimi avtodomi tu ni kaj iskati.

Ker smo obmorsko traso že prevozili smo se tokrat odločili za traso po notranjosti. Na tej trasi so pristne vasice, reka Shushices z dostopnimi zalivi za spanje in kopanje, lepa gorska panorama in tudi ostanki grškega arheološkega parka Amantia, ki leži na pobočju visokega hriba. Obzidje je slabo vzdrževano in v nekaterih delih še živijo ljudje z drobnico. Sam tempelj je na bližnjem hribu in se vidi samo temelji. Na prelazu tega hriba je večji parkirni prostor na katerem bi se dalo tudi prespati. Tu je tudi razcep cest od katerih ena pelje v Tepelene, ena v smeri jezera in vasice Amonice ter cesta po kateri smo nadaljevali pot v dolino Shushices. Jezero pod vasjo Amonice ni vredno obiska. Prespali smo na produ ob sami reki in jo zaradi bližnjega peskokopa prečkali in se izolirali v tabor. Naslednje jutro nam je ob odhodu mimoidoči voznik kamiona priporočal še bolj idilično lokacijo, le nekaj km naprej v naši smeri. Lokacijo smo preverili in je res boljša. Možnost dostopa samo s 4x4 vozili. Pot vse do vasi Kuc vodi ob soteski. Pod samo vasjo je večja ribogojnica, kjer je možno ribe kupiti ali si privoščiti pečene. V vas smo se povzpeli po ostrih in strmih delno asfaltiranih ovinkih. Sama vas ni nič posebnega in je stisnjena na pobočje. Center vasi ima majhen trg z vaškimi kafiči in spomenikom albanskega revolucionarja Zenel Gjoleka. Sledi lep panoramski razgled po dolini in bližnjih vrhovih. Vzrok, da smo se ustavili na tem prostoru, je nezaupanje navigaciji, saj kar nismo mogli verjeti, da nas vodi v ozko pot med grmovje. Od tu naprej je cesta slaba in namenjena samo terenskim vozilom. Pred časom je isto traso prevozil tudi naš prijatelj, s starejšo polintegrirano Adrijo. Prepričan sem, da mu ne bi uspelo, v kolikor bi ne bil profesionalni voznik in imel pogona na zadnja kolesa. Od Koca do Borsha so hribovske panoramske makadamske ceste. Na določenih odsekih sem zopet uporabljal žago za veje. Pred samim spustom v Borsh je dvomljiv izvir vode, zato točenje bolj priporočam v samem Borshu pri gostišču Ujevvara. Nad Borshom je grad iz časov antike.

40.381037, 19.711219 Amantia - arheološki park , parking, spanje

40.352278, 19.628778 Med vasjo Kote in Gjorm - spanje preko reke

40.338389, 19.637532 Med vasjo Kote in Gjorm – možno spanje, kopanje, piknik

40.180480, 19.834438 Kuç - ribogojnica

40.173904, 19.838959 Kuç - Panorama, gostilne, spomenik

40.068831, 19.858485 Borsh - parkirišče za Grad Borsh

Cesta na relaciji Vlora – Kote

Iz kraja Kote proti jezeru

Farma puranov

Stara cesta za Amonice

Umetno jezero pod vasjo Amonice

Kartu čitaj, seljaka pitaj

Delujoča črpalka

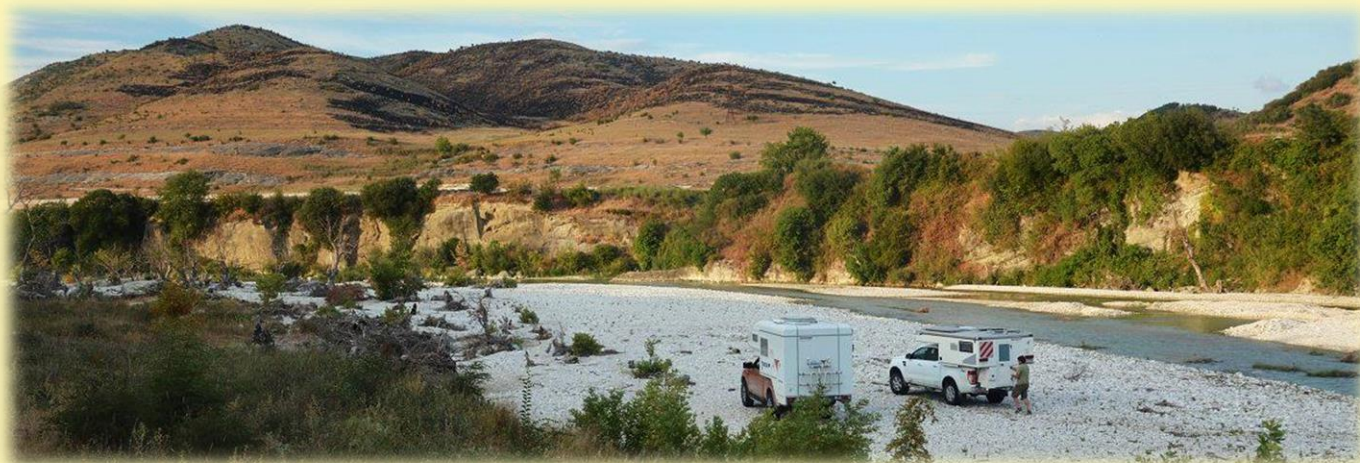

Arheološki park Amantia

Med vasjo Kote in Gjorm – Prečkali rokav reke in spali na produ

Nočenje ob reki Shushici

Reka Shushica

Smer Kuç

V centru vasi Kuç

Vzpenjanje skozi vas Kuç

Kuç - Spomenik albanskega revolucionarja Zenel Gjoleka

Na robu vasi Kuç

Cesta pelje v mesto Borsh

Grad Borsh

Borsh

Gostišće Ujevara

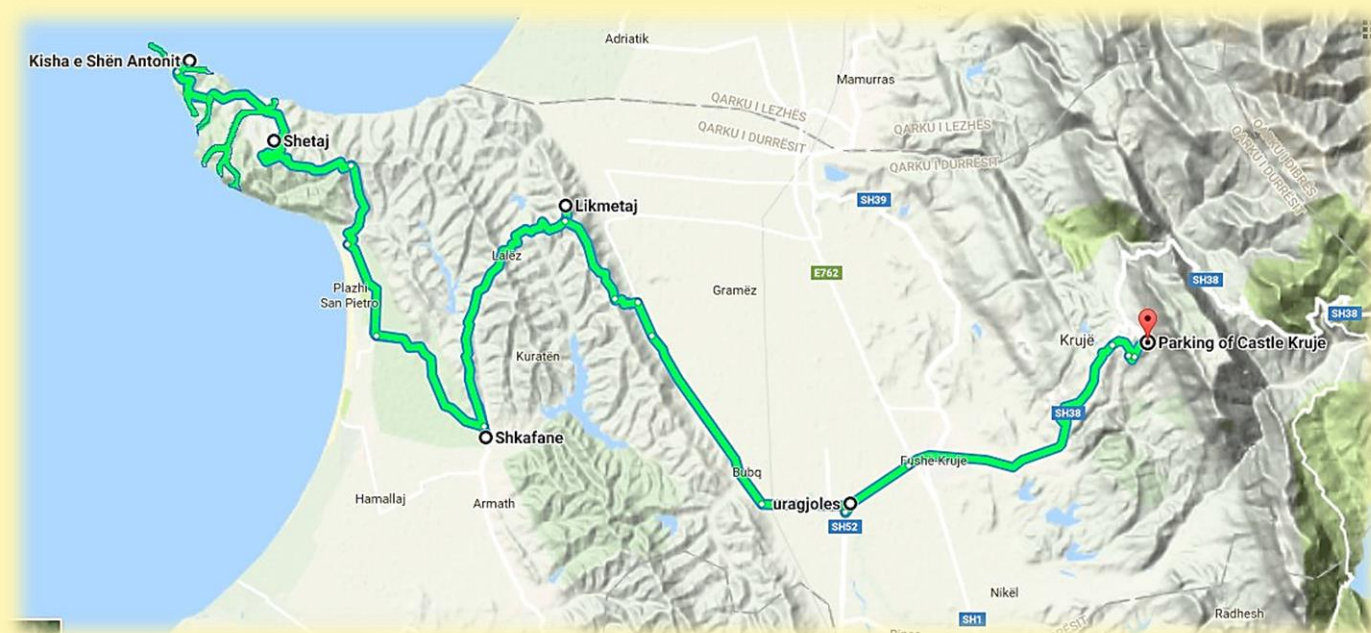

Plaža Borsh

Trasa 9

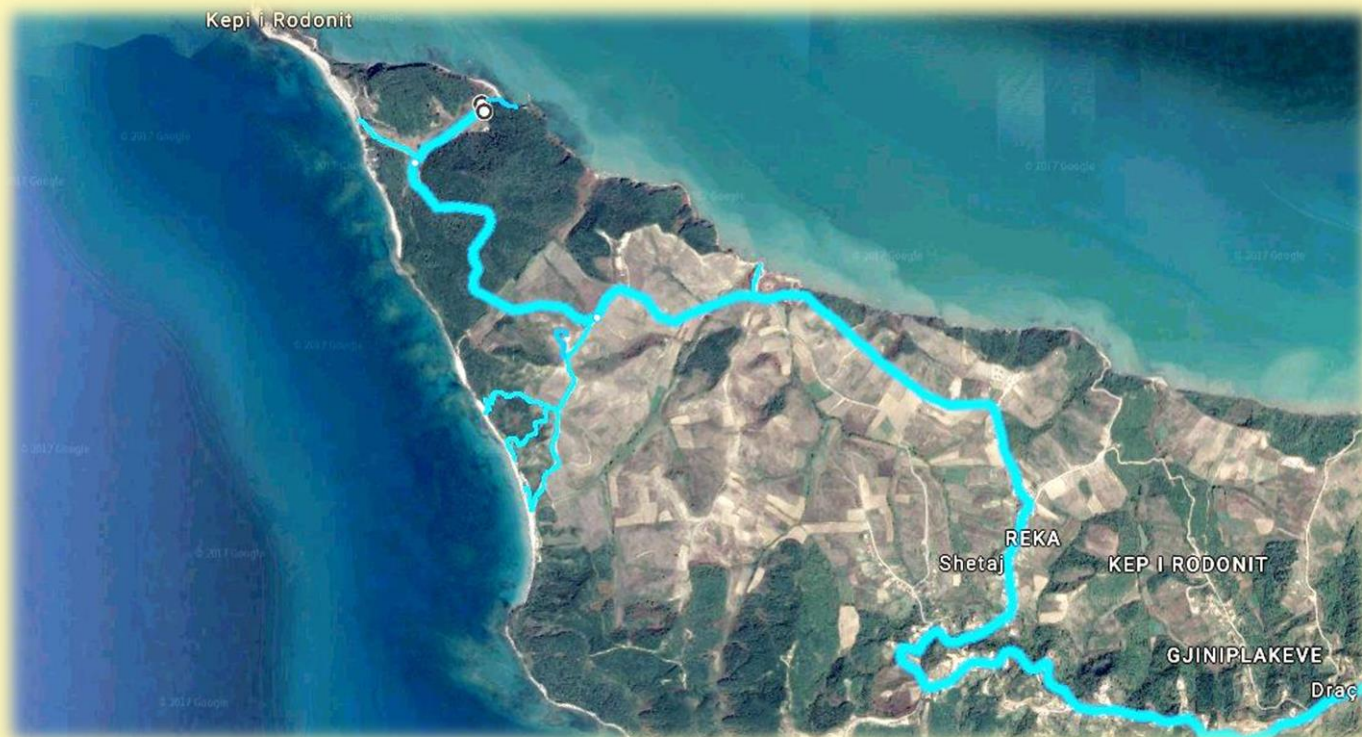
Kruje in Kep i Rodonit (70 km)

Ulice v mestu Kruje so strme, ovinkaste, enosmerne in nekatere odseke obnavljajo. Tu je delo moje navigacije prevzel lasten instinkt. Z vožnjo po občutku sem našel idealno parkirišče nad centrom starega mesta. Od mesta Kruje do kraja Ura Gjoles je lepa magistralna cesta in za odcepom proti kraju Gjuricaj, postane cesta lokalna in ožja. Vasica Gjuricaj je na strmem grebenu in do nje je strm kilometrski vzpon. Naslednjih 10 km cesta pelje po grebenu skozi vasi, Kertushaj, Lalez in po dobrih 10 km pred krajem Domje sestopi z grebena. Cesta je ovinkasta in na nekaterih delih naselij ozka. Kdor bi se rad izognil strminam teh vasi, se lahko usmeri na kraj Vorë in Maminas. Pred ponovnim vzponom na greben v smeri Shetaj je 10 km cest skozi turistična naselja. Od Shetaja naprej je skoraj do konice rta asfaltirana cesta. Vse ostale poti po levi in desni strani grebena, ki vodijo do zalivov, so kolovozi zvožene zemlje. Kadar je suša se praši, kadar dežuje je blato.

Kruje, nekoč glavno mesto Albanije ohranja svoj stari del mesta edinstven. Geografsko leži na hribu s katerega se vidi morje, glavno mesto Tirana in v ozadju gorovje. Mesto je tudi rojstni kraj pred 500 leti živečega junaka Skanderbega. Za obzidjem gradu stojita muzej Skanderbeg in etnografski muzej. Pod obzidjem je zanimiv bazar, nekaj restavracij in hotelov.

Naslednji projekt nam je bil obdelati Rt Rodonit. Nekajkrat nas je navigacija peljala čez drn in strn in ustavil nas je dolg viseč most, na srečo preozek. Vožnja po grebenu vasi Gjuricaj in Kertushaj je panoramsko doživetje. Od kraja Shetaj naprej rt ni več poseljen. Rt je bil že v zgodovini obrambno zelo pomemben. Ostanki trdnjave in kasnejših bunkerjev so dobro ohranjeni.

Od vasi Shetaj do konice rta smo preverili vse možne lokacije in prevozili približno 20 km. Za kosilo smo si izbrali prvi možen prostor na severnem delu polotoka. Prostor na fotografiji je fascinanten, dejansko pa kup smeti in morje neprimerno za kopanje. Nadaljevali smo raziskovanje do konice rta. 2 km pred koncem smo plačali nekakšno simbolično vstopnino za ogled narodnega parka. Desno je izredno lepo ohranjena cerkev Sv. Antona, ki je v neposredni bližini urejene plaže z gostiščem. Tu bi lahko tudi prespali. Od Cerkve do Skenderbegovega gradu je približno pol ure hoje. Prst rta je navdih fotografom in sprehajalcem. Srečali smo nekaj freelanderjev, ki bivajo v šotorih neposredno v bližini plaž. Preverili smo še nekaj lokacij in se na večer stacionirali na južni strani polotoka. Lastnik bližnjega gostišča nas je gostoljubno sprejel in nam ponudil prostor po naši volji. Kratko nam je razložil, da se avtodom, ki zaraščen stoji tu že dve leti, ni mogel izvleči iz tega zaliva. Italijan je iz obupa kamenjal lasten avtodom in se ni nikoli več vrnil. Kadar tu pada dež se tudi 4x4 težko izvleče.

Plaža s klasičnimi senčniki in plitko vodo za ljubitelje sanjskih plaž ni nič posebnega. Naslednji dan smo pred ploho pobegnili na vrh hriba in počakali, da preneha deževati. Uro po deževju je bila strma blatna steza izredno spolzka in levi ovinek je visel na desno v grapo. Kep i Rodonit je vreden obiska, če vas zanima njegova zgodovina ali pa ta del izkoristite za vmesni postanek.

41.508837, 19.796253 Kruje - parking in spanje

41.507463, 19.794013 Kruje - muzej George Kastrioti Skanderbeg

41.575572, 19.475513 Rodonit - plaža, piknik ali spanje

41.574084, 19.459077 Rodonit - rampa za plačilo takse

41.583124, 19.459869 Rodonit - cerkev Sv. Antona, urejena plaža s tušem in restavracijo

41.583285, 19.450755 Rodonit - plaža na levi strani pred konico rta
 41.585866, 19.448181 Rodonit - grad Skenderbeg
 41.577260, 19.453168 Rodonit - plaža do katere se dostopa peš
 41.571258, 19.456985 Rodonit - privat plaža (leva cesta pred rampo za plačilo takse)
 41.569250, 19.458738 Rodonit - plaža s strmim dostopom, parkirišče nad plažo
 41.567294, 19.460264 Rodonit - plaža s strmim dostopom in majhnim parkiriščem
 41.566235, 19.460686 Rodonit - plaža s strmim dostopom, tu smo prespali, restavracija, večje parkirišče

Parkirišče nad centrom mesta Kruje. 100 - 200 m od bazarja, gradu in hotela Panorama

Parking in spanje

Bazar pod obzidjem

Kruje – Stari del za obzidjem

Kruje - muzej George Kastrioti Skanderbeg

Kruje zvečer

Kruje – Hotel Panorama tik ob bazarju

V Kraju Ishem je 100 m viseči most brez oznak nosilnosti in dimenzij

Zaradi obvoza mostu po trnovem in prašnem kolovozu.

Shetaj

Severni del polotoka – Kosilo

Plaža pri cerkvi Sv. Antona

Preko hriba še na južno stran polotoka

Plaža s strmim dostopom na kateri je restavracija in večje parkirišče. Tu smo prespali.

Italijanski avtodomar se ni mogel izvleči in obupal. Avtodom je tu že približno dve leti.

Poti so zvoženi travniki, ki ob dežju postanejo blatne drsalnice.

